

EIERMELDING 2024

Bakgrunn for Eiermeldingen

Eiermeldingen er utarbeidet med bakgrunn i selskapsavtalen og eierstrategien som deltakerkommunene har vedtatt. Selskapsavtalen ble sist behandlet og godkjent av kommunestyrene i 2021. Der beskrives blant annet selskapets formål, roller og organisering.

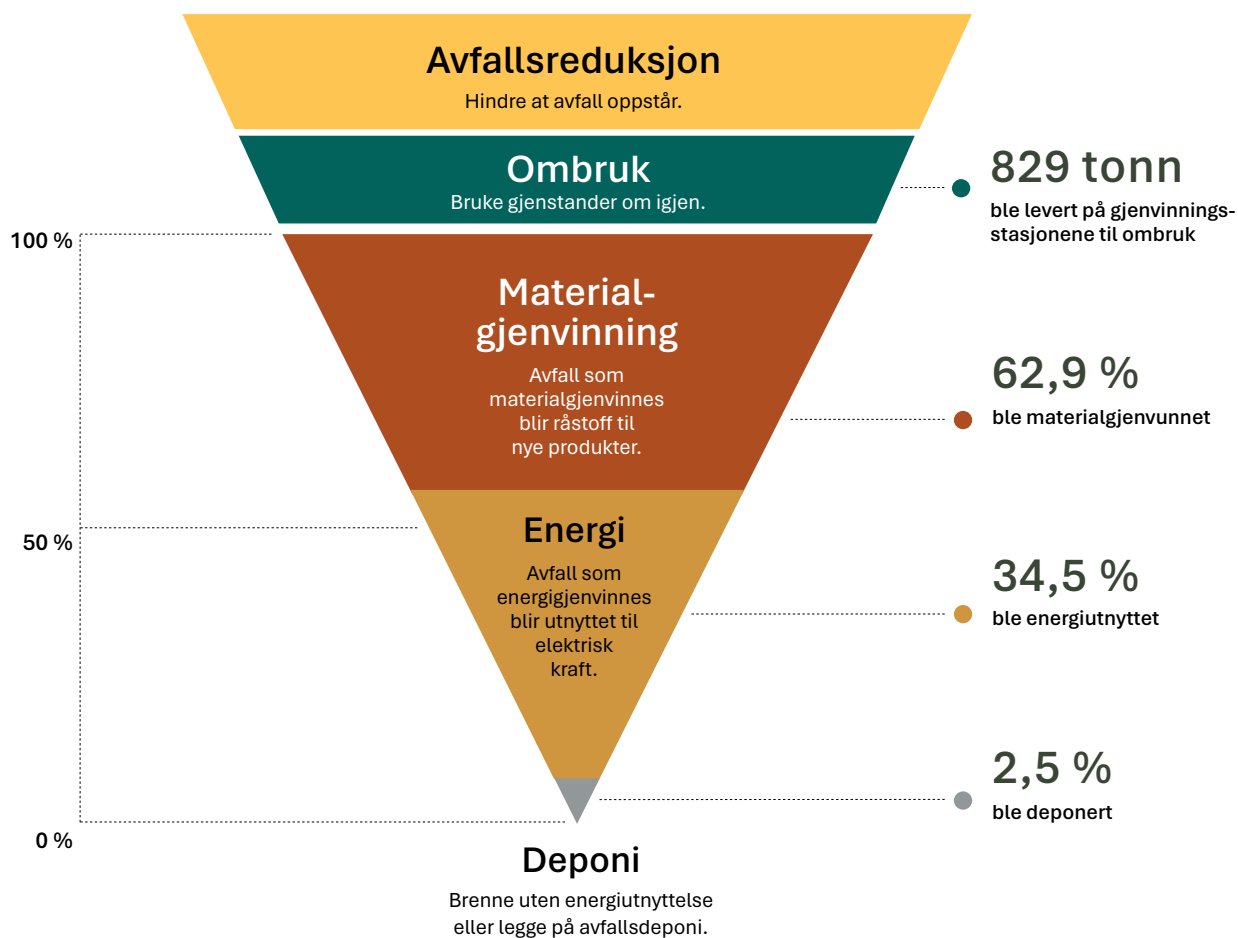
Eierstrategien ble sist revidert i 2016, og inneholder en beskrivelse av forventningene eierne har til RfD gjennom sitt eierskap. Selskapsstrategien konkretiserer hva styret og selskapet anser som sitt oppdrag ut ifra eierstrategien, og definerer viktige strategiske mål.

I henhold til selskapsavtalen skal eiermeldingen rapportere på resultatene fra gjeldende eierstrategi og selskapsstrategi, informere om planlagte endringer i tjenestetilbudet, samt vesentlige endringer i selskapets kostnadsnivå.

I dette dokument vil selskapet gi eierne en oppdatert beskrivelse av

- **selskapsstrategi**
- **måloppnåelse**
- **planlagte endringer**
- **kostnadsnivå**
- **andre forhold**

Resultater på de ulike trinnene i avfallspyramiden

25 ED1A

TRUCK FRA: TR-32.01.08.00
DRAMMEN TRUCK SERVICE NO

Eiermelding fra styret i RfD for driftsåret 2024

1. SELSKAPSSTRATEGI

RfDs selskapsstrategi ble revidert i 2024 og vedtatt av representantskapet 29.04.2024. Selskapsstrategien definerer ny visjon:

«Sammen tar vi vare på verdiene»

Denne visjonen understreker viktigheten av samarbeid mellom RfD, innbyggere, eiere og andre for å nå felles mål. Med begrepet «verdier» menes både de økonomiske, miljømessige og sosiale verdiene. Det omfatter gevinstene fra ansvarlig og kostnadseffektiv avfallsinnsamling, at innbyggerne kaster mindre, sorterer mer og velger brukt fremfor nytt og at RfD er en trygg og inkluderende arbeidsplass.

Selskapsstrategien definerer eiernes forventning gjennom samfunnsoppdraget:

«RfD skal sørge for at husholdningsavfallet i eierkommunene gjenvinnes på en ansvarlig

og kostnadseffektiv måte, med størst mulig klimanytte. Vi skal bidra til at innbyggerne kaster mindre, sorterer mer og velger brukt fremfor nytt. EUs og Norges lovgivning og krav, og eierkommunenes klima- og miljømål, legger føringer for alt arbeidet vi gjør».

Med bakgrunn i endringene RfD har vært gjennom de siste årene, ble det også gjort et arbeid med kjerneverdiene – for å sørge for at de er relevante for dagens situasjon og arbeidet som skal gjøres fremover. De ansatte har samlet seg rundt de følgende tre verdiene:

- **Lagspill** – Samarbeid er avgjørende for å nå våre mål. Å bevare verdier krever felles innsats fra innbyggere, ansatte og samarbeidspartnere.
- **Engasjement** – Å ta vare på verdier krever dedikasjon og involvering. Alle i RfD må bidra aktivt for å oppnå resultater.
- **Kunnskap** – For å lykkes trenger vi riktig kompetanse, ny teknologi og evne til omstilling.

RfDs hovedmål for denne strategiperioden er å:

Hovedmål 1:

Jobbe for at minst 65 % av alt som samles inn eller leveres til RfD skal gå til ombruk eller materialgjenvinning innen 2035, så kostnadseffektivt som mulig.

Hovedmål 2:

Forbedre løsninger ved bruk av ny teknologi, riktig kompetanse og god omstillingsevne.

Hovedmål 3:

Gjøre det enkelt for innbyggerne og de som bruker RfDs tjenester å ta gode miljøvalg.

Selskapsstrategien definerer konkrete mål og virkemidler for arbeidet i strategiperioden.

For å understøtte selskapsstrategien er det utviklet en ny kommunikasjonsstrategi. Den skal bidra til å sikre målrettet og tydelig kommunikasjon, styrke stolthet internt, øke synlighet eksternt og motivere til mer kildesortering, ombruk og at det tas flere miljøvennlige valg.

Nedenfor følger en status for arbeidet med de strategiske målene, og hvilke resultater som er oppnådd i 2024.

2. MÅLOPPNÅELSE

Avfallsreduksjon

Det øverste målet i avfallspyramiden, og en viktig del av RfDs samfunnsoppdrag er å bidra til at folk kaster mindre. RfD arbeider med dette på tre nivåer:

- Kommunikasjon og holdningsskapende arbeid, med praktiske tips til hvordan hver enkelt kan redusere egen avfallsmengde.
- Satsing på ombruk, der brukbare gjenstander «reddes» fra å bli kastet.
- Bedre identifisering av næringsavfall, slik at dette ikke feilaktig belastes private husholdninger.

Det er gledelig å se at arbeidet med avfallsreduksjon gir resultater. Fra 2023 til 2024 gikk avfallsmengden per innbygger ned fra 432 kilo til 421 kilo. Dette har vært tendensen i flere år, og siden 2015 har avfallsmengdene per innbygger gått ned med 117 kilo, en nedgang på hele 22 prosent.

Ombruk

Ifølge avfallspyramiden, som ligger til grunn for norsk avfallspolitikk, er ombruk en enda bedre utnyttelse av ressursene enn materialgjenvinning. RfD har etablert ombrukstorg på gjenvinningsstasjonene Lyngås, Mile, Enger og Svelvik,

mens gjenvinningsstasjonene i Lerpeveien og Nedre Eggedal har ombrukscontainere. Flere av ombrukstorgene er oppgraderte for å være rustet for et økt volum av varer. De ansatte på stasjonene spiller også en nøkkelrolle i å sikre at mest mulig brukbare ting går til ombruk, ved å veilede og motivere de besøkende.

Tilbudet utvides stadig. På Mile og Enger er det nå mulig å levere inn maling til ombruk, og på Mile er det etablert et midlertidig bokrom hvor skoler inviteres til å hente ut barne- og ungdomsbøker. Også elektriske produkter får nytt liv, i 2024 ble over 17 tonn EE-avfall (elektriske og elektroniske produkter) levert inn, testet og satt ut til ombruk. Dette bidrar til å forlenge levetiden på produkter som ellers ville blitt kastet.

RfD tar ikke betalt for ombruksvarer, men har en ordning der innbyggerne kan hente det gratis. Dette gjør at omløpshastigheten blir høy og miljøgevinsten stor. Av alt som ble levert på gjenvinningsstasjonene i 2024 ble 829 tonn reddet fra avfallscontainerne, og gikk i stedet til ombruk. I tillegg ble 657 tonn ombruksvarer solgt fra bruktbutikker og loppemarkeder som RfD samarbeider med.

Materialgjenvinning

Materialgjenvinningsgraden har økt fra 56,9 til 62,9 prosent fra 2023 til 2024. Dette er svært positivt, og i tråd med selskapets målsetting. Resultatet skyldes dels kommunikasjonstiltak som har gjort at innbyggerne sorterer bedre, men også at selskapet har endret på systemer som gir bedre utnyttelse av det sorterte avfallet. Treverk benyttes i stadig større grad til nye materialer og har vært et viktig bidrag til økt materialgjenvinning. På gjenvinningsstasjonene er det også etablert utsortering av ødelagte tekstiler, hardplast og rester av stearinlys.

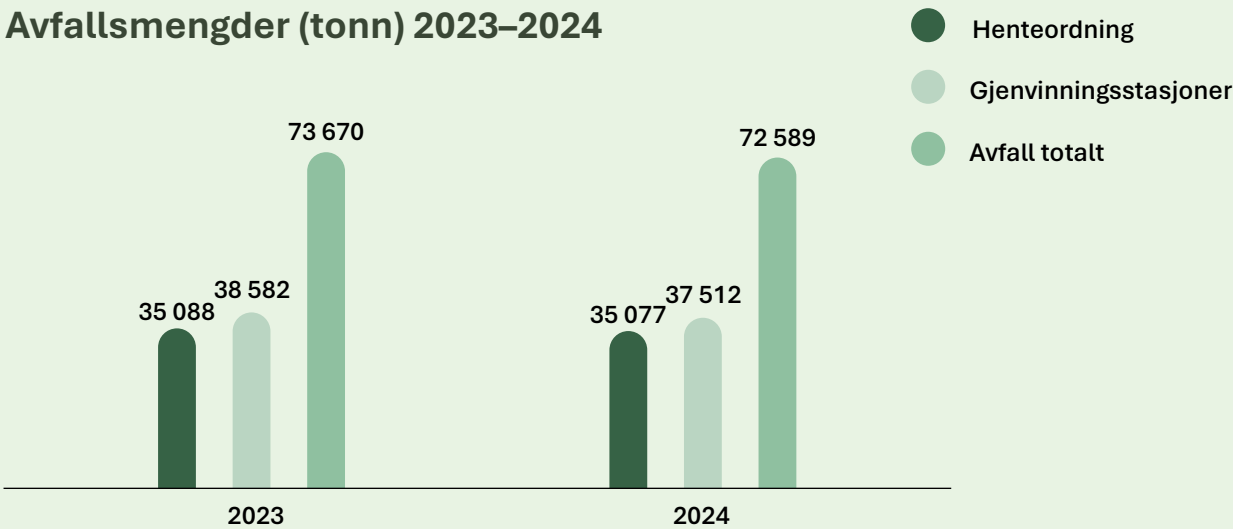
Avfallsmengder og sortering

RfD har i 2024 samlet inn 72 590 tonn avfall fra private husholdninger. Dette er en nedgang på 1081 tonn fra året før. 69,1 prosent ble levert som sortert avfall, og 30,9 som restavfall. Målet er at maksimalt 25 prosent skal leveres som restavfall.

Husholdningsavfall 2024 etter behandlingsform (oppgitt i tonn og prosent)

2024	Material- gjenvinning	Energi- utnyttelse	Annen behandling	Husholdningsavfall totalt	Prosent
Sortert avfall	44 556	3 734	1 844	50 135	69,1 %
Restavfall	1 122	21 333	-	22 456	30,9 %
Totalt	45 679	25 068	1 844	72 590	-
Prosent	62,9 %	34,5 %	2,5 %	-	-

Avfallsmengder (tonn) 2023–2024

Den totale avfallsmengden har gått litt ned fra 2023 til 2024.

Ombruksvarer regnes ikke som avfall, og inngår ikke i avfallsstatistikken. Når ombruksvarene inkluderes, har totalt 63,7 prosent gått til ombruk eller materialgjenvinning. Målet er at denne andelen skal være minst 65 prosent innen 2035.

Bruk av ny teknologi

Det ble i 2024 lansert en ny RfD-app som samler både hentekalender, inngangsbevis og flere andre funksjoner på ett og samme sted. Appen har allerede blitt lastet ned over 65 800 ganger, og gjør det enda enklere for innbyggerne å holde oversikt over avfallsordningen. Flere funksjoner er også under utvikling for at tjenesten skal bli enda mer brukervennlig for innbyggerne. Appen har vært et viktig bidrag til å identifisere hvem som har krav på fri avfallslevering på gjenvinningsstasjonene, og hvem som skal betale.

RfD har innført sensorer med nivåmålere i hytte-containerne, slik at disse tømmes ved behov i stedet for på faste dager. Fra 2024 tok RfD over innsamlingen fra fritidseiendommer i egenregi, og dynamisk tømming har gitt en mye mer kostnads- og ressurseffektiv henting enn tidligere.

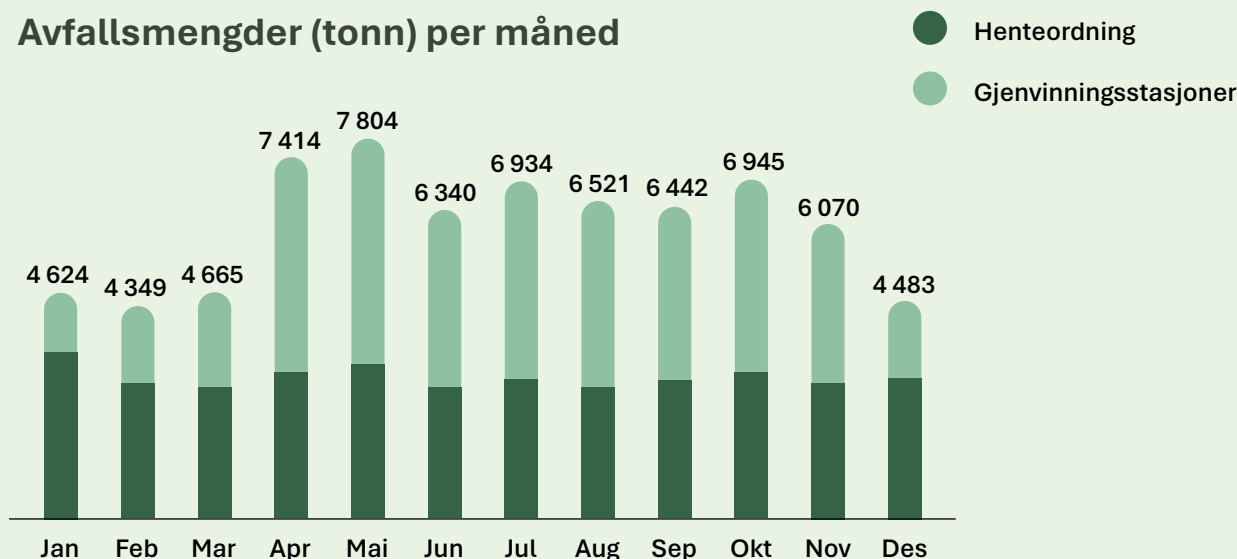
RfD har utviklet en nettside som stadig får flere selvbetjeningsløsninger. Målet er at det skal være enkelt for innbyggerne å navigere, og melde fra om noe har skjedd. Det er stadig flere som tar i bruk disse løsningene, og antall telefonhenvendelser har gått ned.

RfD har utarbeidet en egen digitaliseringsstrategi for perioden 2022–2025 som blant annet beskriver hvordan digital transformasjon skal fornye, forenkle og forbedre RfDs innbyggertjenester, samt effektivisere interne prosesser og arbeidsoppgaver.

RfD har et høyt digitalt sikkerhetsnivå som ivaretar personvern og beskytter IKT-infrastrukturen mot uønsket risiko.

RfD legger stor vekt på bruk av miljøvennlige kjøretøy, og bruker i hovedsak renovasjonsbiler som går på biogass. I anskaffelsen av nye renovasjonsbiler fra 2026 inngår også fire helelektriske renovasjonsbiler, som vil bli benyttet i kombinasjon med biogassbiler.

Avfallsmengder (tonn) per måned

Avfallet som hentes hjemme har små sesongvariasjoner, men renovatørene henter mest husholdningsavfall i januar. Dette er hovedsakelig på grunn av jule- og nyttårsfeiringen. På gjenvinningsstasjonene er det høysesong i fra april til november, noe som også gjenspeiler seg i avfallsmengdene som leveres på stasjonene.

Arbeidsmiljø og kompetanse

RfD er opptatt av å ha et godt arbeidsmiljø, og legger til rette for kompetanseheving blant sine ansatte. Til sammen 15 ansatte har nå fagbrev i gjenvinningsfaget, og fem av disse fullførte fagbrev i 2024. To ledere har gjennomført Samfunnsbedriftenes lederprogram, og ytterligere to har påbegynt samme utdanning i 2024.

Det ble i 2023 gjennomført en medarbeiderundersøkelse som ble gjennomgått med hver avdeling våren 2024. Ansatte fikk mulighet til å komme med innspill til bevaringsområder og forbedringsområder. Undersøkelsen viste at arbeidsmiljøet i RfD oppleves som svært godt. Ansatte rapporterte om gode muligheter for videreutvikling, og engasjementet for jobben og selskapet er høyt.

RfD arbeider systematisk med forbygging og oppfølging av sykefravær. Selskapet har en godt gjennomarbeidet sykefravær rutine, som følges tett opp både av ledere og ansatte. I 2024 ble det totale sykefraværet 5,7 prosent, mot 6,9 prosent i 2023.

Undervisning

RfD tilbyr undervisning for elever på ungdomsskolenivå, og har i 2024 hatt besøk av 58 skoleklasser med ca. 1900 elever. Undervisningsopplegget gir en innføring i gjenvinning og sirkulærøkonomi. Dette planlegges i nært samarbeid med eierkommunene.

Sammenlikning med andre

RfD deltar i Sirk Norges Benchmark-undersøkelser der selskapets resultater sammenliknes med de største aktørene i Norge. Resultatene viser svært god måloppnåelse på driftseffektivitet, prisnivå, arbeidsmiljø og miljøstandard.

Renovasjonsgebyrene sammenliknes løpende med andre kommuner og viser at gebyrene er lavere enn landsgjennomsnittet. I våre nabo-kommuner er det ingen kommuner som har lavere gebyr enn RfD-kommunene, når fordelene med fri levering på gjenvinningsstasjonene hensyntas (se figur 2).

Kundetilfredshet

Brakerundersøkelser viser at innbyggerne er fornøyde med renovasjonstjenesten. På en skala fra 0 til 100 var kundetilfredsheten på 78 i den siste undersøkelsen. Dette er en liten nedgang fra året før, men godt sammenliknet med øvrige deltakere i undersøkelsen. Innbyggerne er aller mest fornøyde med gjenvinningsstasjonene.

3. PLANLAGTE ENDRINGER

Etter 25 år med kildesortering er over halvparten av det som havner i restavfallet likevel feilsortert. En statlig avgift på forbrenning av restavfall er allerede innført, med forventning om en gradvis økning i årene som kommer. Dette vil påvirke renovasjonskostnadene, og styret har derfor foreslått tiltak som vil dempe kostnadsveksten og bidra til at vi når miljømålene.

Styret har utarbeidet dokumentet «Ny innsamlingsordning og gebyrmodell fra 2027», som ble oversendt til politisk behandling 13. januar 2025. Dokumentet er en konkretisering av langtidsplanen «RfD mot 2035», som tidligere er politisk behandlet av eierkommunene. Det foreslås endringer i både innsamlingsordningen og gebyrmodellen. Beholdertyper og tømme-frekvens skal tilpasses dagens behov, og den nye gebyrmodellen vil gi innbyggerne større valgfrihet og fleksibilitet. Ordningen som planlegges fra 2027 vil være mer rettferdig og effektiv, og gi incentiver til både avfallsminimering og bedre sortering.

Fremtidig gebyrmodell vil følge prinsippet om at forurenser betaler. Dette vil bidra til at de som kaster mindre og sorterer mer får lavere gebyr. Samtidig tilrettelegges det for å dekke ulike behov blant innbyggerne. Dette er i tråd med norsk avfallspolitikk og miljølovgivning. Om tiltakene ikke gjennomføres, vil konsekvensene være høyere gebyr, økte utslipp og lavere måloppnåelse. Dette anbefales ikke, men omtales som et «null-alternativ».

4. KOSTNADSNIVÅET

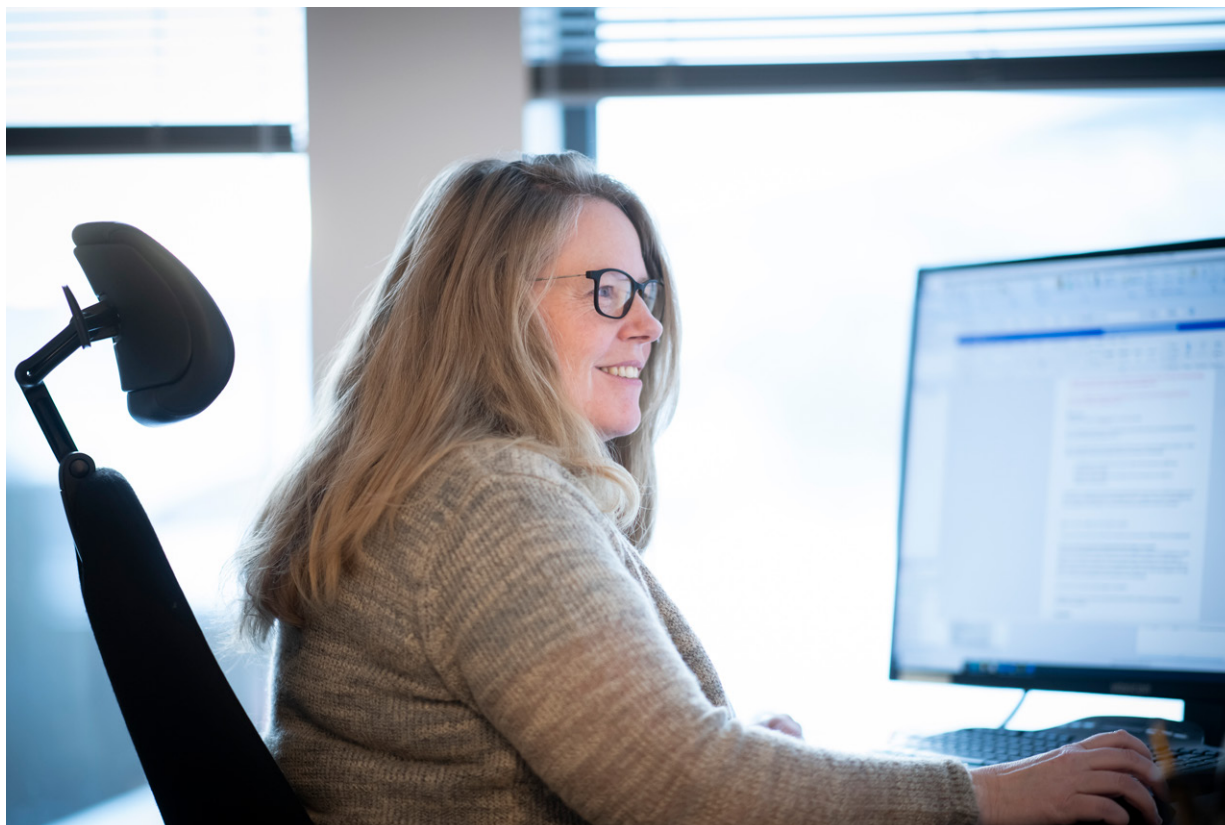
Renovasjonstjenesten leveres til selvkost og finansieres i hovedsak av renovasjonsgebyrene. De siste årene har renovasjonsgebyret i RfD-kommunene vært lavere enn reell kostnad, fordi selskapet har hatt mulighet til å benytte midler fra selvkostfondet til å finansiere et planlagt underskudd. Denne praksisen er i tråd med selvkostreglene, og det har tidligere blitt politisk vedtatt at det oppsparte selvkostfondet skal tilbake betales til innbyggerne på denne måten. På grunn av selvkostfondet har innbyggerne derfor betalt lavere gebyrer enn de ellers ville ha gjort.

Fra 2024 ble gebyret økt for å være i tråd med den reelle kostnaden. Standardgebyret på 4 650 kroner er svært konkurransedyktig i forhold til gebyrene i andre kommuner (ref.

figur 2). Det er viktig å merke seg at bruk av gjenvinningsstasjonen er inkludert i gebyret, mens de fleste kommuner tar betalt for bruk av denne tjenesten i tillegg.

Kostnadene til de fleste innsatsfaktorene har økt det siste året, men kostnadsreduserende tiltak har hatt god effekt. Inntekter fra avfallstyper med positiv verdi (metall, papir m.m.) følger internasjonale indekser, og har i 2024 gitt høyere inntekter enn budsjett. Disse inntektene inngår i selvkostregnskapet.

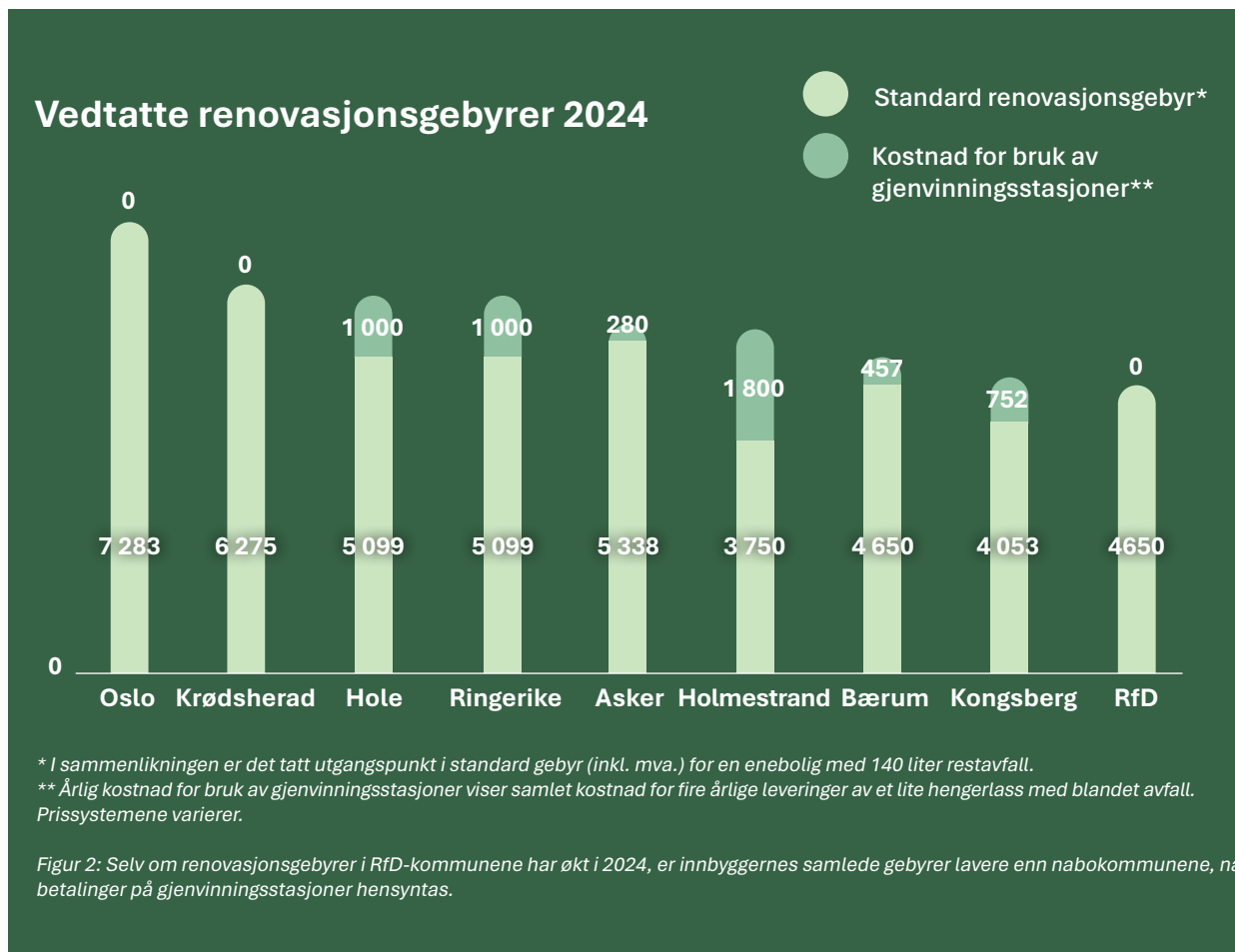
Styret har iverksatt flere tiltak for å dempe kostnadsveksten, og gjennomgått og justert både bemanningsplaner, åpningstider og investeringer. Selskapet har lyktes godt med å redusere generelle kostnader.

5. ANDRE FORHOLD

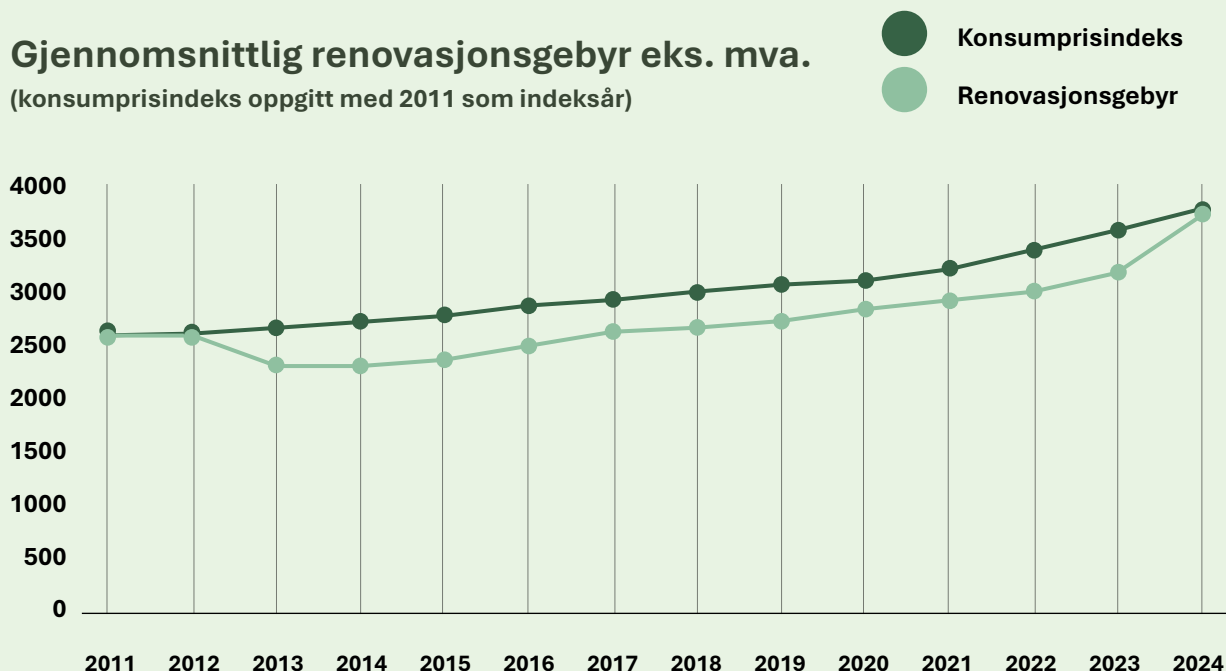
Selskapet har i 2024 mottatt dividende på 26,7 mill. kroner fra konkursboet etter en tidligere leverandør (RenoNorden). Dividenden er bokført som kompensasjon for økte innsamlingskostnader og har bidratt til et betydelig positivt avvik på selvkostregnskapet for 2024.

Overskuddet på selvkostregnskapet 2024 på 28,7 mill. kroner tilføres selvkostfondet. Negativt selvkostfond ved inngangen til 2024 var 13,9 mill. kroner og hensyntatt overskudd i 2024 er selvkostfondet positivt ved utgangen av 2024 med 14,8 mill. kroner. Styret anser at et positivt selvkostfond vil være hensiktsmessig for å dekke planlagte omstillingskostnader i 2026 og 2027.

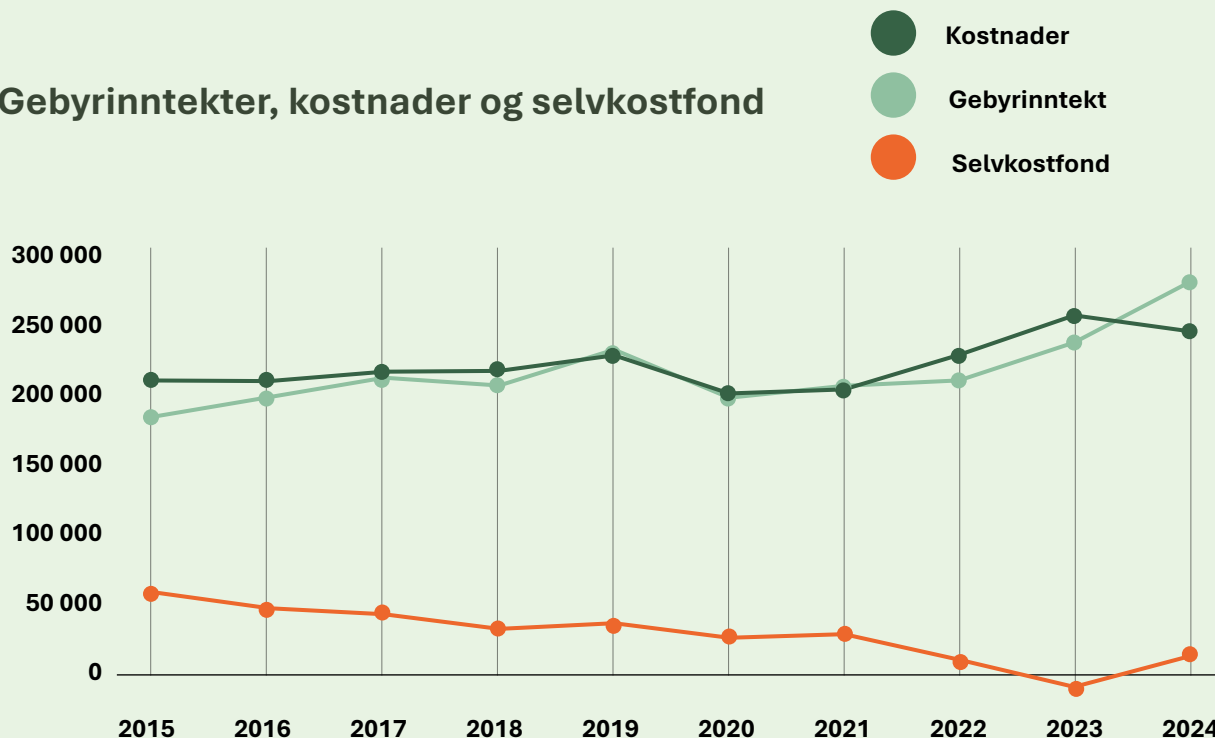
Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr eks. mva.

(konsumprisindeks oppgitt med 2011 som indeksår)

Figur 3: I 2013 ble renovasjonsgebyrene redusert, som ledd i en plan om å betale selvkostfondet tilbake til innbyggerne. Fra 2024 ble gebyret satt opp igjen til samme nivå som reell kostnad.

Gebyrinntekter, kostnader og selvkostfond

Figur 4: Grafen viser hvordan gebyrene i flere år ble satt betydelig lavere enn reelle kostnader. Hele selvkostfondet ble tilbakeført innbyggerne i 2023. Overskudd i 2024 gjør at selvkostfondet ved utgangen av 2024 igjen er positivt.

6. RESULTATER

HVA	Siste 5 år	Strategiske mål	Kommentar
Avfallsmengde per innbygger	2020: 503 kg 2021: 480 kg 2022: 445 kg 2023: 432 kg 2024: 421 kg	Avfallsreduksjon er det øverste målet i avfallspolitikken fordi det er tiltaket som har størst klimagevinst.	Avfallsmengden per innbygger gikk ned fra 432 kg til 421 kg i 2024. Mengden har vært synkende i flere år, som er svært positivt.
Andel restavfall av total	2020: 29,5 % 2021: 29,3 % 2022: 31,0 % 2023: 30,5 % 2024: 30,9 %	Restavfall skal utgjøre maksimalt 25 % av avfallsmengden.	Avfallsmengdene har gått ned, men andelen restavfall har forandret seg lite de siste årene. Målet om 25 % er ikke nådd.
Klimagevinst CO ₂ -ekvivalenter pr tonn avfall	2020: 756 kg 2021: 743 kg 2022: 745 kg 2023: 712 kg * 2024: 729 kg	Klimanytte av selskapets virksomhet regnes om til CO ₂ -ekvivalenter som gir gevinst.	Klimagevinst per tonn har økt i 2024, som er positivt. * Beregningsmetoden ble endret i 2023, og er ikke sammenliknbar med tidligere år.
Feilsortering i restavfallet	2020: 63,0 % 2021: 63,4 % 2022: 63,4 % * 2023: 50,7 % 2024: 50,7 % *	Feilsortering i restavfallet skal reduseres til 25 % innen 2027.	Sorteringen blir stadig bedre, men det er fortsatt mye feilsortering i restavfallet. * måles annen hvert år.
Materialgjenvinningsgrad	2020: 53,0 % 2021: 53,6 % 2022: 52,8 % 2023: 56,9 % 2024: 62,9 %	I tråd med EU-mål skal andel materialgjenvinning og ombruk være minst 55 % innen 2025, 60 % innen 2030 og 65 % innen 2035.	Materialgjenvinningsgraden har økt i 2024, og er langt høyere enn målet på 55 %. Målet om 65% innen 2035 er realistisk.
Avvik (avfall ikke hentet)	2020: 0,9 ‰ 2021: 1,2 ‰ 2022: 1,2 ‰ 2023: 2,7 ‰ 2024: 1,2 ‰	Avvik på manglende avfallshenting skal være mindre enn 1 promille	Målet om mindre enn 1 promille er ikke nådd. Vinteren 2023 var spesielt utfordrende, men i 2024 har avvikssituasjonen vært mer normal.
Kundetilfredshet	2020: 82 2021: 82 2022: 80 2023: 80 2024: 78	Kundetilfredsheten skal være 80 eller mer på en skala fra 0 til 100	RfD hadde en kundetilfredshet på 78, som er lavere enn målet på 80, men betegnes som «godt» for deltagerne i benchmark.
Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr	2020: 2831 kr 2021: 2916 kr 2022: 2998 kr 2023: 3178 kr 2024: 3720 kr	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr skal ha en rimelig utvikling, og ikke være høyere enn landsgjennomsnittet	Gjennomsnittlig renovasjonsgebyr er lavere enn landsgjennomsnittet, som var 3854 kr i 2024. Beløpene er oppgitt ekskl. mva.

Tabell: Oversikt over utvalgte nøkkeltall som viser resultater siste fem år.

Renovasjonsselskapet for
Drammensregionen IKS